

**Chambre
des Représentants**

SESSION 1985-1986

14 FÉVRIER 1986

PROJET DE LOI

**modifiant les articles 117, 123 et 171
du Code électoral**

PROPOSITION DE LOI

**modifiant l'article 117
du Code électoral**

RAPPORT

FAIT AU NOM DE LA COMMISSION
DE L'INTERIEUR, DES AFFAIRES GENERALES
ET DE LA FONCTION PUBLIQUE
PAR M. PIVIN⁽¹⁾

MESDAMES, MESSIEURS,

Le projet de loi modifiant les articles 117, 123 et 171 du Code électoral, transmis par le Sénat, a été examiné par votre commission conjointement avec la proposition de loi de M. Petitjean tendant à modifier l'article 117 du Code électoral.

(1) Composition de la Commission :

Président : M. Temmerman.

A. — Membres titulaires :

C.V.P.	MM. Ansoms, Bosmans, Breyne, Suykerbuyk, Tant, Vankeirsbilck.
P.S.	MM. Cools, M. Harmegnies, Henry, Onkelinx.
S.P.	MM. Bogaerts, De Loor, Galle, Temmerman.
P.R.L.	MM. Klein, Nols, Pivin.
P.V.V.	M. Devolder, Mme Neyts-Uyttebroeck.
P.S.C.	MM. Detremmerie, Jérôme.
V.U.	M. De Beul.
Ecolo-Agalev	M. Daras.

B. — Membres suppléants :

MM. Cauwenberghs, Depré, Desutter, Marchand, Vangronsveld, Van Rompaey, Van Rompuy.
MM. Defosset, Delhaye, Y. Harmegnies, Perdieu, Walry.
MM. Beckers, Hancké, Laridon, Ramaekers, R. Van Steenkiste.
M. Bonmariage, Mlle Detaille, MM. D'hondt, Neven.
MM. Taelman, Van de Velde, Vreven.
MM. du Monceau de Bergendal, Gehlen, Leonard.
MM. Belmans, Desseyn.
MM. Pepermans, Van Durme.

Voir :

291 (1985-1986) — N° 1.

16 (1985-1986) :

— N° 1 : Proposition de loi de M. Petitjean.

**Kamer
van Volksvertegenwoordigers**

ZITTING 1985-1986

14 FEBRUARI 1986

WETSONTWERP

**houdende wijziging van de artikelen 117,
123 en 171 van het Kieswetboek**

WETSVOORSTEL

**tot wijziging van artikel 117
van het Kieswetboek**

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE
VOOR DE BINNENLANDSE ZAKEN,
DE ALGEMENE ZAKEN EN HET OPENBAAR AMBT
UITGEBRACHT DOOR DE HEER PIVIN⁽¹⁾

DAMES EN HEREN,

Het door de Senaat overgezonden wetsontwerp tot wijziging van de artikelen 117, 123 en 171 van het Kieswetboek werd in uw commissie samen behandeld met het wetsvoorstel van de heer Petitjean, dat ertoe strekt artikel 117 van het Kieswetboek te wijzigen.

(1) Samenstelling van de Commissie :

Voorzitter : de heer Temmerman.

A. — Vaste leden :

C.V.P.	De heren Ansoms, Bosmans, Breyne, Suykerbuyk, Tant, Vankeirsbilck.
P.S.	De heren Cools, M. Harmegnies, Henry, Onkelinx.
S.P.	De heren Bogaerts, De Loor, Galle, Temmerman.
P.R.L.	De heren Klein, Nols, Pivin.
P.V.V.	De heer Devolder, Mevr. Neyts-Uyttebroeck.
P.S.C.	De heren Detremmerie, Jérôme.
V.U.	De heer De Beul.
Ecolo-Agalev	De heer Daras.

B. — Plaatsvervangers :

De heren Cauwenberghs, Depré, Desutter, Marchand, Vangronsveld, Van Rompaey, Van Rompuy.	De heren Defosset, Delhaye, Y. Harmegnies, Perdieu, Walry.
De heren Beckers, Hancké, Laridon, Ramaekers, R. Van Steenkiste.	De heren Bonmariage, Mej. Detaille, de heer D'hondt, Neven.
De heren Taelman, Van de Velde, Vreven.	De heren du Monceau de Bergendal, Gehlen, Leonard.
De heren Belmans, Desseyn.	De heren Pepermans, Van Durme.

Zie :

291 (1985-1986) — Nr. 1.

16 (1985-1986) :

— Nr. 1 : Wetsvoorstel van de heer Petitjean.

I. — Discussion générale

Le but de cette dernière proposition de loi est, selon son auteur, de prévoir l’obligation :

- de présenter sur toutes les listes de candidats, des candidats suppléants aux mandats de député ou de sénateur;
- de présenter sur toutes les listes au moins deux candidats suppléants, quel que soit le nombre de candidats effectifs.

Il s’agit d’éviter qu’un élu n’ait pas de suppléant, situation qui, en cas de disparition pour une raison quelconque du titulaire, implique la nécessité d’organiser une élection partielle. M. Petit-jean souligne dans les développements de sa proposition qu’une telle élection est coûteuse et qu’il convient donc d’éviter autant que possible de devoir y recourir.

Tout en approuvant l’objet de la proposition de loi, M. Vankeirsbilck fait observer que ladite proposition a une incidence sur d’autres articles du Code électoral, ainsi qu’il ressort d’ailleurs du texte du projet transmis par le Sénat, qui est examiné conjointement.

Aussi M. Vankeirsbilck propose-t-il d’adopter ce projet de loi qui est, selon lui, techniquement plus parfait.

M. Henry demande comment se calcule le quorum d’une assemblée. Au cours de la législature précédente, le décès d’un sénateur Ecolo n’a pas entraîné de modification du quorum. Alors que dans une autre assemblée, il a été modifié au bon vouloir d’une majorité, suite à l’invalidation d’un membre.

M. Henry n’a par ailleurs aucune objection à formuler à l’encontre du projet de loi à l’examen.

M. Tant constate que la proposition et le projet de loi procèdent de la même préoccupation.

Il estime néanmoins qu’il faut donner la préférence au projet parce qu’il prévoit au minimum 3 suppléants, ce qui pourrait s’avérer très utile. Il est en effet fréquent qu’un candidat effectif figure aussi sur la liste des candidats suppléants. Il convient dès lors de prévoir une marge suffisante quant au nombre de suppléants.

M. Tant fait ensuite observer que l’adoption de ce projet de loi impliquera également la modification de l’article 128, deuxième alinéa, du Code électoral, lequel est libellé comme suit : « Une case de vote de dimensions moindres se trouve à côté du nom de chaque candidat, à l’exception de celui du candidat isolé présenté sans suppléant ».

Il appartiendra au Ministre de l’Intérieur de veiller à la coordination des textes.

M. Temmerman, président de la commission, attire l’attention sur les modifications apportées par le Sénat et plus particulièrement sur la possibilité d’ajouter de nouveaux candidats suppléants dans l’acte rectificatif ou complémentaire prévu à l’article 123 du Code électoral.

II. — Réponses du Ministre

Répondant à la question de M. Henry, le Ministre fait observer que ce problème relève de la maîtrise par chaque assemblée de sa composition et de ses travaux. Ainsi, ce n’est qu’après avoir été averti officiellement par une assemblée de la vacance d’un siège qu’il lui incombe d’organiser immédiatement des élections partielles. En l’occurrence, une telle information ne lui a jamais été transmise par le Sénat au cours de la législature précédente.

A propos de la remarque de M. Tant, le Ministre estime que, si le projet de loi est adopté, l’article 128, deuxième alinéa du Code électoral ne sera plus appliqué et tombera dès lors en désuétude.

I. — Algemene bespreking

Het laatstgenoemde wetsvoorstel, aldus de auteur ervan, wil de verplichting opleggen om :

- op alle kandidatenlijsten kandidaatopvolgers voor te dragen voor de mandaten van volksvertegenwoordiger of senator;
- op alle lijsten ten minste twee kandidaatopvolgers te doen voorkomen, ongeacht het aantal kandidaat-titularissen.

De bedoeling is tussentijdse verkiezingen te vermijden, wan-neer een wettig verkozen kandidaat, om welke reden ook, ver-dwint, zonder dat hij een opvolger heeft. Zulke tussentijdse verkiezingen betekenen een dure onderneming en dienen, zoals in toelichting van het wetsvoorstel is vermeld, in de mate van het mogelijke te worden vermeden.

De heer Vankeirsbilck die het eens is met de draagwijde van het wetsvoorstel, wijst er evenwel op dat het een weerslag heeft op andere artikelen van het Kieswetboek, zoals trouwens blijkt uit de tekst van het bij de bespreking gevoegde ontwerp dat door de Senaat werd overgezonden.

De heer Vankeirsbilck stelt dan ook voor dit wetsontwerp goed te keuren aangezien het technisch perfecter is.

De heer Henry vraagt op welke wijze het quorum van een assemblée wordt berekend. Tijdens de vorige legislatuur overleed een Ecolo-senator, doch toen werd het quorum niet gewijzigd. Maar in een andere assemblée werd het wel gewijzigd ingevolge een willekeurige beslissing van de meerderheid die een lid had uitgesloten.

De heer Henry heeft overigens geen bezwaren tegen het voor-liggende wetsontwerp.

De heer Tant stelt vast dat het wetsontwerp en het wetsvoorstel door de zelfde zorg zijn ingegeven.

Toch is hij de mening toegedaan dat aan het ontwerp de voorkeur moet worden gegeven aangezien dit in minimum 3 opvolgers voorziet, hetgeen zijn nut kan hebben. Vaak doet zich namelijk de situatie voor van een vaste kandidaat die ook op de lijst der opvolgers komt. Het past derhalve een veilige marge te voorzien inzake het aantal opvolgers.

De heer Tant merkt verder op dat ook artikel 128, tweede lid, van het Kieswetboek zou dienen te worden gewijzigd, indien dit wetsontwerp wordt goedgekeurd. Artikel 128, tweede lid, luidt immers als volgt : « Naast de naam van iedere kandidaat staat een kleiner stemvak, behalve naast die van alleenstaande kandidaten die zonder opvolger zijn voorgedragen ».

Er wordt in dit verband een beroep gedaan op de Minister van Binnenlandse Zaken om zorg te dragen voor de coördinatie der teksten.

De voorzitter, de heer Temmerman, wijst op de verbeteringen die in de Senaat zijn aangebracht en meer bepaald op de mogelijkheid om in de verbeterings- of aanvullingsakte, voorzien in artikel 123 van het Kieswetboek, nieuwe kandidaat-opvolgers toe te voegen.

II. — Antwoorden van de Minister

Op de vraag van de heer Henry merkt de Minister op dat dit probleem te maken heeft met het feit dat elke assemblée haar eigen samenstelling en haar werkzaamheden bepaalt. Derhalve zal de Minister pas dadelijk gedeeltelijke verkiezingen kunnen organiseren, nadat hij door de assemblée officieel ervan op de hoogte is gebracht dat een zetel vacant is geworden. Het is nu zo dat de Senaat hem nooit een dergelijke mededeling heeft gedaan tijdens de vorige zittijd.

In verband met de opmerking van de heer Tant, meent de Minister dat ingevolge de goedkeuring van dit ontwerp, de bepaling van artikel 128, tweede lid, van het Kieswetboek niet meer zal toegepast worden en dus in onbruik zal geraken.

Dans un souci de plus grande clarté juridique, le Ministre s'engage toutefois à examiner s'il ne serait pas possible de procéder à cette coordination technique à l'occasion du dépôt ultérieur d'un autre projet de loi en matière électorale.

III. — Votes

Compte tenu des arguments qui ont été développés au sein de la commission, M. Petitjean retire sa proposition.

Les articles ainsi que l'ensemble du projet de loi sont ensuite adoptés à l'unanimité.

Le Rapporteur,
J. PIVIN.

Le Président,
G. TEMMERMAN.

Met het oog op een juridisch duidelijker tekst verbindt de Minister zich er evenwel toe na te gaan of het niet mogelijk is tot die technische coördinatie over te gaan wanneer later een ander wetsontwerp inzake kieswetgeving zal worden ingediend.

III. — Stemmingen

Op grond van de in de commissie naar voren gebrachte overwegingen, trekt de heer Petitjean zijn wetsvoorstel in.

De artikelen en het gehele wetsontwerp worden vervolgens eenparig aangenomen.

De Rapporteur,
J. PIVIN.

De Voorzitter,
G. TEMMERMAN.